

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6Co/27/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5123202765
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Andrej Kekely
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2024:5123202765.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu Mgr. Andreja Kekelyho a členov JUDr. Jany Urbanovej a JUDr. Vladimíra Topolčančíka, v spore žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXXX/X, XXX XX D., zastúpeného obchodnou spoločnosťou ADVOKÁTI Müller & Dikoš, s.r.o. so sídlom Tolstého 1201/20, 010 01 Žilina, IČO: 36 864 455, proti žalovanej: E. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXXX/X, XXX XX D., zastúpenej JUDr. Natáliou Kanderkovou, advokátkou so sídlom A. Kmeťa 12, 010 01 Žilina, IČO: 37 800 671, o určenie vlastníckeho práva, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Žilina č.k. 14C/12/2023-65 zo dňa 19. decembra 2023, takto

rozhodol:

- Rozsudok Okresného súdu Žilina č. k. 14C/12/2023-65 zo dňa 19. decembra 2023 potvrdzuje.
- Žalovanej priznáva proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Žilina (ďalej „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom zamietol žalobu (výrok I.) a žalovanej voči žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu (výrok II.).

2. Na odôvodnenie rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že žalobca sa žalobou domáhal určenia, že je výlučným vlastníkom v podiele 1/1 nehnuteľnosti, a to stavby rekreačná chata súpisné č. XXX, stojaca na pozemku parcela KN-C č. 578/15 - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 106 m², nachádzajúcej sa v okrese F. G. E., obec H. I., katastrálne územie H. I., evidovanej na liste vlastníctva č. XX. Žalobu žalobca odôvodnil tým, že počas trvania manželstva strán sporu bolo rozsudkom Okresného súdu Žilina č. k. 13C/71/2011-12 zo dňa 21.04.2011, ktorý nadobudol právoplatnosť a stal sa vykonateľným dňa 15.06.2011, zrušené ich bezpodielové spoluvlastníctvo manželov (ďalej len „BSM“), ktoré vzniklo uzatvorením ich manželstva dňa XX.XX.XXXX. Strany sporu takto zaniknuté BSM nevyporiadali dohodou a nebolo vyporiadané ani rozhodnutím súdu. Dňa 15.10.2014 nadobudlo právoplatnosť stavebné povolenie č. 657/2014 vydané obcou H. I. dňa 29.09.2014 na stavbu: Novostavba rekreačnej chaty a žumpa v k. ú. H. I. na pozemku parcela KN-C č. 578/14, ktorú zhotovil žalobca výlučne z vlastných finančných prostriedkov, a to na základe ním realizovaných objednávok prác u jednotlivých zhotoviteľov, a to J. K. L., K. K. a M. N. a tiež svojpomocne požičnými pracovnými strojmi od spoločnosti QPI TRADE, s.r.o. Užívanie stavby bolo povolené na základe kolaudačného rozhodnutia vydaného č. j.: 679/2019-02 obcou H. I. dňa 30.08.2019. Stavba je evidovaná na liste vlastníctva č. XX pre okres F. G. E., obec H. I., k. ú. H. I. ako rekreačná chata pod súp. č. XXX stojaca na parcele KN-C č. 578/15 v BSM strán sporu. Vzhľadom na to, že BSM strán sporu ku dňu 15.06.2011 zaniklo, stavbu nemohli nadobudnúť do BSM. Údaj o vlastníkoch na LV č. XX tak nie je správny. Stavba nebola uskutočňovaná spoločne stranami sporu, ale výhradne žalobcom s úmyslom mať ju vo svojom výlučnom vlastníctve napriek tomu, že ako navrhovateľka na stavebnom povolení a kolaudačnom rozhodnutí je uvedená i žalovaná ako manželka žalobcu. Žalovaná sa na príprave a realizovaní stavby nijakým spôsobom nepodieľala a medzi

stranami sporu nebola pred začatím stavby uzavretá žiadna dohoda o tom, že zakladajú podielové spoluvlastníctvo k stavbe. Bez takej dohody uzavretej

pred začatím stavby nemohlo vzniknúť ani podielové spoluvlastníctvo strán sporu k stavbe. Žalobca v tejto súvislosti poukazoval na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky spis. zn. 4Cdo 93/1999 zo dňa 01.01.1999, podľa ktorého samo vydanie stavebného povolenia viacerým stavebníkom spoločne nemá ešte za následok vznik podielového spoluvlastníctva k stavbe. V stavebnom povolení totiž stavebný úrad určuje záväzné podmienky uskutočnenia a užívania stavby, ktorými predovšetkým zabezpečuje ochranu záujmov spoločnosti pri výstavbe a pri užívaní stavby, komplexnosť stavby, dodržanie všeobecných technických požiadaviek na výstavbu, prípadne ich predpisov a technických noriem, a dodržanie požiadaviek určených dotknutými orgánmi štátnej správy, nedotýka sa však vlastníckych vzťahov k stavbe. Preto žalobca podľa ust. § 132 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“) vytvorením veci, resp. uskutočnením stavby, nadobudol výlučné vlastnícke právo k stavbe. Spoluvlastnícke právo, či už bezpodielové alebo podielové, žalovanej k stavbe tak bolo vyvrátené. Žalobca napokon uviedol, že vzhľadom na to, že zmenu zápisu vlastníckeho práva k stavbe v katastri nehnuteľností nie je možné dosiahnuť inak než na základe rozhodnutia súdu o určení vlastníckeho práva žalobcu, má

na požadovanom určení daný naliehavý právny záujem. Bez tohto určenia je jeho vlastnícke právo ako výlučného vlastníka stavby ohrozené, nemôže s predmetom svojho vlastníctva sám disponovať. Medzi stranami sporu prebieha rozvodové konanie a žalovaná sa od žalobcu

bez právneho titulu vo vzťahu k stavbe domáha užívacích práv a hrozí, že by sa za svoj neexistujúci podiel mohla domáhať náhrady a právne postavenie žalobcu tak zneisťovať. Nesprávne evidovaný vlastnícky vzťah v katastri nehnuteľností je tak nevyhnutné napraviť, keďže vnáša vážne problémy do sféry vlastníckych práv strán sporu. Nápravu tohto stavu možno dosiahnuť práve určovacou žalobou, čím dôjde k odstráneniu aktuálneho stavu právnej neistoty na strane žalobcu.

3. Žalovaná so žalobným návrhom žalobcu, dôvodmi ani navrhovaným petitom žaloby nesúhlasila, pretože bola presvedčená o tom, že skutočnosti uvedené žalobcom nie sú určujúce pre vydanie navrhovanému rozsudku, sú neopodstatnené, nemajú oporu v zákone a nie je možné z nich vychádzať. Nespochybňovala žalobcom deklarované skutočnosti týkajúce sa uzatvorenia manželstva ani zrušenia BSM strán za trvania manželstva v súlade s ust. § 148a ods.2 OZ. Poukázala však na to, že ani jeden z manželov po právoplatnosti rozhodnutia súdu, ktorým bolo zrušené ich BSM (15.06.2011) nevykonali žiadne ďalšie právne kroky, ktoré očakáva v uvedenej súvislosti zákon, t. j. nedošlo k vyporiadaniu nadobudnutého majetku dohodou alebo rozhodnutím súdu, preto na spoločne nadobudnuté veci v priebehu manželstva až do zrušenia BSM a rovnako aj na veci nadobudnuté po zrušení BSM bolo nutné pozeráť v súlade s ust. § 149 a § 150 OZ v zásade (zjednodušene) ako

na veci patriace do podielového spoluvlastníctva každého z nich. Správanie strán po zrušení ich BSM podľa jej názoru možno hodnotiť ako pasívne vo vzťahu k nadobúdaniu ďalších vecí a práv jedným alebo druhým manželom. O takomto obojstrannom konaní (opomínaní) svedčil rad právnych krokov, ktoré boli manželmi vykonané. Je zrejmé, že manželstvo plnilo svoje funkcie, preto ani jeden z manželov zrejme nepociťoval potrebu zaoberať sa právnym stavom majetku a vykonaním nejakých krokov, ktorými by bolo určené a vymedzené ich podielové vlastníctvo. Jedná sa predovšetkým o právne kroky, ktoré boli vykonané v súvislosti s nadobúdaním majetkových práv k spornej. Postavenie v opísanej nehnuteľnosti vychádzalo z rozhodnutia a prejavenej vôle obidvoch manželov, čomu nasvedčuje aj vydané stavebné povolenie, následne kolaudačné rozhodnutie a vykonanie právnych krokov vedúcich ku konečnému zápisu stavby na list vlastníctva v katastri nehnuteľností, v ktorom boli zapísaní obaja manželia (omylom) ako bezpodieloví spoluvlastníci týchto nehnuteľností. Katastrálny úrad (v tom čase) nemožno viniť z chybného zápisu, pretože tento orgán štátnej správy nemal vedomosť o tom, že došlo k súdnemu zrušeniu BSM. Žalovaná považovala tvrdenie žalobcu, že v zmysle ust. § 132 ods. 1 OZ nadobudol sám výlučné vlastníctvo k predmetnej veci, pretože možnosť zápisu podielového spoluvlastníctva pre manželov súdu vyvrátil, považovala za nesprávne a zavádzajúce. Manželka si skutočnosť zápisov v rozhodnutiach a dokonca aj v časti B listu vlastníctva vôbec nevšimli, nenamietali ju, boli s ňou zrejme stotožnení a uzrozumení v období, kedy bolo ich manželstvo funkčné a nehrozil rozvod manželstva. Manželka žila až do odchodu žalobcu v spoločnej domácnosti, spoločne hospodárili, spoločne vychovávali svoju maloletú dcéru. Individuálne podľa potreby bez predchádzajúceho určenia medzníkov zakupovali potreby pre domácnosť, pre maloletú dcéru, žalovaná sa starala o domácnosť, spoločne sa starali o ich maloletú dcéru, spoločne sa rozhodli pre výstavbu rekreačnej chaty, spoločne vybavovali veci v súvislosti s vydávaním potrebných rozhodnutí, každý z manželov zakupoval potreby týkajúce sa výstavby, čo žalovaná môže deklarovať súdu predložením potvrdení, spoločne trávili chvíle v rekreačnej chate spolu s maloletou dcérou. Ďalej zdôraznila, že žalobca nenamietal, naopak, stotožnil

sa s vydaním stavebného povolenia na výstavbu rekreačnej chaty na obidvoch manželov, pričom toto stavebné povolenie vybavoval sám žalobca s jej súhlasom. Po celý čas výstavby rekreačnej chaty chodila spolu s maloletou dcérou na túto stavbu, pomáhala pri rôznych prácach na stavbe, zakupovala rôzny materiál, vybavovala rôzne služby, spoločne riešili problémy na stavbe a nikdy o tejto stavbe nehovorili ako o predmete výlučného vlastníctva žalobcu. Kolaudačné rozhodnutie bolo vydané na meno obidvoch manželov a ani po obdržaní tohto rozhodnutia nedošlo k žiadnym námietkam alebo opravám rozhodnutia na príslušnom stavebnom úrade, ktorý rozhodnutie vydal. Dňa 30.09.2019 podali spoločne na príslušnom katastrálnom úrade žiadosť o zápis rekreačnej chaty na list vlastníctva (návrh na začatie katastrálneho konania) pričom obaja túto listinu vlastnoručne podpísali, týmto úkonom došlo k zápisu rekreačnej chaty na list vlastníctva. Aj keď pred začatím stavby rekreačnej chaty nedošlo k písomnému vyhotoveniu dohody o založení podielového spoluvlastníctva, pre ktorej platnosť nie je vyžadovaná písomná forma a ktorá je využívaná v praxi najmä v súvislosti s výstavbou veľkých stavebných celkov, alebo pri združení prostriedkov viacerých subjektov, túto ústnu dohodu žalobcu a žalovanej o spoločnej výstavbe chaty je potrebné rešpektovať minimálne z dôvodu podpísania všetkých opísaných listín, čo právny systém chápe ako jasný prejav vôle obidvoch strán sporu. Ak pri zápise stavby na list vlastníctva na základe uvedenej spoločnej žiadosti manželov neboli určené spoluvlastnícke podiely, v akých je potrebné stavbu zapísať, ani nebola doložená listina deklarujúca zrušenie BSM za trvania manželstva, bolo treba mať za to, že zápis v katastri nehnuteľností vykoná katastrálny odbor v podiele 1/1. Žalovaná ďalej vyjadrila nesúhlas s názorom žalobcu, že skutočnosť existencie a užívania spoločnej domácnosti, spoločného hospodárenia a spoločnej starostlivosti o maloletú dcéru nemali vplyv na posúdenie vlastníckych práv týkajúcich sa postavenia a nadobudnutia rekreačnej chaty. Ak by žalobca minimálne v čase zápisu stavby na list vlastníctva bol presvedčený o tom, že on je výlučným vlastníkom uvedenej stavby, bol by zápis stavby doložil právoplatným rozhodnutím o zrušení BSM súdom, čo by bol katastrálny úrad povinný rešpektovať, otázne je v akom spoluvlastníckom podiele, keďže nešlo o nákup nehnuteľností, ale zápis stavby postavenej za trvania manželstva. Keďže žalobca neučinil takýto krok, je nepochybné, že v tomto čase bol so spoluvlastníctvom obidvoch manželov, alebo ich podielovým spoluvlastníctvom uzrozumený. Žalobca od okamihu zápisu vlastníckych práv do katastra nehnuteľností mal možnosť tak, ako v súčasnosti touto žalobou, deklarovat' svoje výlučné vlastnícke práve na súde, resp. snažiť sa dohodnúť so žalovanou na forme vyporiadania týchto práv k nehnuteľnosti.

4. Súd prvej inštancie citujúc ust. § 70 ods. 1 zákon č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon), ust. § 34, § 35 ods. 1 až 3 OZ a ust. § 137 písm. c) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) vychádzal OZ neustanovuje žiadne osobitné vymedzenie spôsobu nadobúdania spoločných vecí spoluvlastníkmi. To znamená, že sa v tejto súvislosti použije predovšetkým všeobecný režim ust. § 132 OZ, zohľadňujúci špecifiká spoluvlastníctva ako takého.

Pri nadobúdaní spoluvlastníctva na základe zmluvy možno odkázať predovšetkým na všeobecný výklad k ust. § 43 a nasl. a § 132 OZ. Ako špecifikum je však nevyhnutné uviesť, že podielové spoluvlastníctvo k takto nadobúdaným veciam nevznikne bez toho, aby to vyplývalo buď (i) zo samotného nadobúdacieho titulu, alebo (ii) preukázateľne vopred prejavenej nepochybnéj vôle všetkých nadobúdateľov, nadobudnúť konkrétnu vec

do podielového spoluvlastníctva, ak charakter nadobúdacieho titulu vylučuje konkrétny záver o okruhu nadobúdateľov veci. Jedinou rozhodujúcou okolnosťou pre nadobudnutie spoluvlastníctva je vopred preukázateľne prejavená nepochybná vôľa všetkých nadobúdateľov nadobudnúť konkrétnu vec do podielového spoluvlastníctva. Okolnosť, že za prevod vlastníctva takejto veci neplatil priamo jej nadobúdateľ, ale tretia osoba, a to aj čo i len sčasti, teda nemá bez ďalšieho žiadny vplyv na subjekt vlastníckeho práva, ktorým je výhradne nadobúdateľ. Vzniku podielového spoluvlastníctva potom neprekáža ani skutočnosť,

že v nadobúdacom titule či v prejavenej vôle nadobúdateľov nie sú vymedzené konkrétne výšky spoluvlastníckych podielov na veci. V takomto prípade totiž platí zákonné pravidlo vyplývajúce z ust. § 137 ods. 2 OZ a podiely všetkých spoluvlastníkov sú rovnaké. Ak teda niektorí z dotknutých spoluvlastníkov odvodzuje pre seba spoluvlastnícky podiel vo vyššom rozsahu ako podľa ust. § 137 ods. 2 OZ, je povinný tvrdiť a preukázať, že sa o tom podieloví spoluvlastníci dohodli alebo je to ustanovené právnym predpisom. Pokiaľ o tejto skutočnosti v prípade sporu neunesie dôkazné bremeno v naznačenom smere, súd je viazaný premisou,

že podiely všetkých spoluvlastníkov sú rovnaké. Pokiaľ ide o nadobúdanie spoločných vecí do BSM, tu je rozhodujúce najmä časové hľadisko a do úzadia ustupuje otázka subjektov označených v nadobúdacom titule. V zmysle všeobecného zákonného režimu (ust. § 143 OZ) totiž každý z manželov nadobúda za

trvania manželstva veci výhradne do BSM (samozrejme, abstrahujeme na tomto mieste od vecí, ktoré mimo režim BSM stavia sám zákonodarca

či manželia pri zúžení alebo rozšírení rozsahu BSM). V ďalšom súd prvej inštancie poukázal na právny názor vyjadrený v rozsudku Najvyššieho súdu SSR spis. zn. 2Cz 13/1982 zo dňa 23.04.1982, v rozsudku Najvyššieho súdu SR spis. zn. 4Cdo 93/1999 a v uznesení spis. zn. 4Cdo 58/2021. Vychádzajúc z týchto rozhodnutí považoval za zrejmé, že k veci nemôže vzniknúť podielové spoluvlastníctvo bez toho, aby od počiatku bola zrejmalá a určitá vôľa nadobudnúť vec do podielového spoluvlastníctva. Nie je potrebné, aby dohoda bola uzavretá v určitej forme, ak takúto formu nestanovuje zákon pre platnosť právneho úkonu (prevod nehnuteľnosti), ani nie je potrebné, aby bola dohoda na veľkosti podielov.

5. Žalobca tak v spore popieral, že by mal vôľu spornú nehnuteľnosť nadobudnúť

do podielového spoluvlastníctva s manželkou, s ktorou mal zrušené BSM, naopak, žalovaná tvrdila, že nehnuteľnosť stavali spoločne s úmyslom spoločne ju vlastníť. Žalobca tvrdil neexistenciu dohody aj s odkazom na skutočnosť, že nehnuteľnosť vystaval sám prostredníctvom tretích osôb a sám obstaral materiál na jej zhotovenie. Žalovaná poukazovala na stavebné a kolaudačné rozhodnutie a zápis nehnuteľnosti do katastra nehnuteľností, ako aj skutočnosť, že rovnako obstarávala materiál na jej zhotovenie, rozhodovala o dispozičnom riešení, použitých materiáloch a zariadení a jej záujem o nehnuteľnosť, ktorým popierala tvrdenia žalobcu, že nemala záujem o jej zhotovenie. Súd prvej inštancie zdôraznil, že žiadna zo strán nepredložila žiadne doklady o kúpe materiálu pre zhotovenie nehnuteľnosti, úhrade za práce a pod., hoci každá zo strán produkovala takéto tvrdenia. Súd prvej inštancie nevyhovел návrhu žalovanej na vykonanie dokazovania spôsobom, aby každej zo strán uložil povinnosť predložiť takéto doklady, pretože každá zo strán má právo predložiť dôkaz

na preukázanie jej tvrdení, nie povinnosť. Povinnosť predložiť vec, listinu a pod., môže byť uložená len ku konkrétnej veci podľa ust. § 210 a § 211 CSP, čo nie je prípad návrhu žalovanej. Z prednesu strán, ich pasivity a z opísaných okolností nadobudol súd prvej inštancie dojem, že strany ako manželia skôr riešili nákup materiálu cez spoločnosť žalobcu QPI TRADE, s.r.o. prípadne nákupom bez bločku tak, aby minimalizovali ich daňové povinnosti či už priamo na DPH alebo aj vo vzťahu k príjmovej stránke QPI TRADE, s.r.o. Sám žalobca, ktorý rovnako ako žalovaná tvrdil nákup materiálu, zhotovenie hrubej stavby z reziva inou spoločnosťou a pod., produkoval len čestné vyhlásenie, teda dôkaz, ktorý by mal nahradiť výpoveď bez možnosti poučenia o krivej výpovedi, bezprostrednosti, ústnosti a položenia otázok. Navyše, obdobne ako sa vyjadril žalobca, že ak by aj žalovaná vnesla nejaké prostriedky do stavby, má právo na ich náhradu, ak bola dohoda o nadobudnutí veci

do spoluvlastníctva, je relevantné, kto v akej miere prispel k zhotoveniu veci, ak práve táto skutočnosť nemala vyjadrovať mieru podielu každého spoluvlastníka. Súd prvej inštancie preto z vykonaných dôkazov považoval za nevyhnutné posúdiť predovšetkým vôľu strán ako manželov so zrušeným BSM nadobudnúť vec do vlastníctva jedného z nich, či do ich podielového spoluvlastníctva. Na určenie rozhodujúceho okamihu pre výklad vonkajšieho prejavu podľa vôle konajúceho je moment urobenia právneho úkonu. Pri právnom úkone urobenom v inej ako písomnej forme (ústne alebo konkludentne) je v prípade sporu ťažko jednoznačne preukázateľné, akým spôsobom mali účastníci záujem upraviť svoje práva a povinnosti, teda aká bola nimi navonok prejavovaná vôľa. Vôľu zmluvných strán je možné posudzovať aj podľa ich predošlej praxe a vzájomného styku, ako aj následného správania. Súd prvej inštancie mal za to, že stavebník takúto vôľu prezentuje už pri požiadaní o vydanie stavebného povolenia. Považoval za nelogické až absurdné, aby žalobca, ak by chcel nadobudnúť vec do výlučného vlastníctva, aby ako ďalšieho účastníka stavebného konania označil manželku. Označenie manželky za ďalšieho účastníka stavebného konania malo

za následok, že stavebný úrad musel konať nie len so žalobcom, ale aj so žalovanou. Zákon

č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) neobsahoval pojem manžel, manželka či manželia alebo BSM. Vymedzoval však účastníka územného konania (§ 34 ods. 1), stavebníka (§ 58 ods. 1). Podľa stavebného povolenia, bolo rozhodnutie v zmysle rozdeľovníka doručované architektovi, ktorý bol zástupcom oboch strán ako účastníkov stavebného konania. Samotná táto skutočnosť potvrdzuje dôveryhodnosť výpovede žalovanej, ktorá tvrdila, že ako manželia mali záujem o výstavbu chaty, zabezpečovali spoločne zadanie zhotovenia projektovej dokumentácie J. M. M.. Tento bol uvedený ako zástupca stavebníkov, p. E. O. bol uvedený ako stavebný dozor. Ak preto zástupca v konaní zastupoval oboch manželov na základe plnej moci, len samotným udelením plnomocenstva prejavil každý z manželov vôľu stať sa stavebníkom, teda osobou ktorá bude zhotovovať nehnuteľnosť spoločne s druhým stavebníkom, teda vôľu vzájomne zhotoviť stavbu. Ak obaja manželia prejavili vôľu byť stavebníkmi a stavať nehnuteľnosť, vylučuje to vôľu, aby nehnuteľnosť patrila len jednému z nich, ibaže by sa preukázateľne takto dohodli. Vznik takejto obdobnej dohody však nebol preukázaný. Ďalej súd prvej inštancie poukázal aj na skutočnosť, že napriek vydaniu rozsudku o zrušení

BSM nebola medzi manželmi uzavretá dohoda o jeho vyporiadaní a pozemok, na ktorom mala byť postavená nehnuteľnosť bol aj naďalej vedený ako majetok v ich BSM, hoci pri podaní stavebného povolenia platila domnienka vyporiadania podľa ust.

§ 149 ods. 4 OZ. Nie je nemožné, aby stavba jedného vlastníka bola postavená na pozemku patriacom do podielového spoluvlastníctva, ale uvedená skutočnosť tiež nenasvedčuje tomu, že by žalobca mal od počiatku v úmysle stavať nehnuteľnosť sám a nadobudnúť ju

do výlučného vlastníctva. Vôľa oboch strán nadobudnúť nehnuteľnosť spoločne mala opodstatnenie aj v ostatných okolnostiach, na ktoré poukázala žalovaná, a to najmä skutočnosť, že manželia, ktorým bolo na návrh žalobcu voči žalovanej za zhodného súhlasu oboch strán zrušené BSM nevykonali jeho vyporiadanie dohodou, zhodne sa starali o potreby spoločnej domácnosti. Súd prvej inštancie v konaní nezistil, že by medzi manželmi bola určitá dohoda o vzájomnom rozdelení kompetencií, dohoda o tom, kto čo a v akom rozsahu zabezpečí, vyúčtovaní plnení a pod., teda fakticky postoj k nadobúdaniu vecí po zrušení BSM bol obdobný, ako pred zrušením BSM. Vôľu manželov po zrušení BSM za stavu, že konajú spoločne a nedošlo k žiadnej zmene oproti správaniu, keď nadobúdali veci do BSM, nemožno vykladať inak, ako vôľu nadobudnúť vec spoločne. Súd prvej inštancie mal za to, že aj takýto postoj oboch manželov preukazoval vôľu, nenadobúdať vec už do BSM, ale aj naďalej nadobúdať veci spoločne do podielového spoluvlastníctva. Nadobúdanie vecí v spoločnej domácnosti za skutočnosti, že bolo zrušené BSM, avšak aj naďalej bez rozdelenia kompetencií a úloh, najviac pripomína združenie podľa ust. § 829 OZ, v ktorom, ak nie je dohodnuté inak, majetok získaný pri výkone spoločnej činnosti sa stáva spoluvlastníctvom všetkých účastníkov (§ 834 OZ). Samotná skutočnosť, že obaja manželia prejavia vôľu byť stavebníkmi a zhotoviť nehnuteľnosť, je obdobná ako združenie viacerých osôb

na dosiahnutie takéhoto cieľa. V tomto prípade obdobne, nie je výslovne potrebná predchádzajúca dohoda združených osôb o tom, že vec bude nadobudnutá do podielového spoluvlastníctva, postačuje, že takúto skutočnosť nevyklúčujú. Skutočnosť, že manželia sa rozhodli, že obaja vystavajú nehnuteľnosť znamená, že plánujú združiť spoločné úsilie a prostriedky na dosiahnutie tohto cieľa. O zámere spoločne sa podieľať na dosiahnutí zhotovenia stavby svedčila podľa názoru súdu prvej inštancie najmä výpoveď žalovanej, jej skutkové tvrdenia v spojení s nielen stavebným povolením, ale aj kolaudačným povolením a návrhom na zápis stavby do katastra nehnuteľností, ktorý podali obaja manželia, teda žalobca aj žalovaná. Hoci žalobca tvrdil, že všetko zabezpečil sám, že žalovaná nemala záujem o výstavbu chaty, súd prvej inštancie jeho výpovedi neuveril, keďže žalovaná podrobne opísala, kde a kedy aký materiál zabezpečovali, ako riešili dispozičné usporiadanie, zariadenie. Pritom ani žalobcom predložené čestné vyhlásenia priamo nepreukazovali jeho tvrdenia o záujme nadobudnúť stavbu výstavbou do výlučného vlastníctva, pretože preukazovali, že dané spoločnosti poskytli plnenie na základe jeho žiadosti a pre jeho osobu a že im za to žalobca zaplatil. V tomto kontexte súd prvej inštancie tiež zdôraznil, že ak aj žalovaný sa podieľal v oveľa väčšom rozsahu na zabezpečení stavby, ktorá mala byť nadobudnutá do ich podielového spoluvlastníctva, ak nejstvovala dohoda o stanovení výšky podielov podľa investícií, bolo takéto konanie pre vznik podielového spoluvlastníctva bezvýznamné. Z výpovede žalovanej mal preukázané, že sa podieľala na realizácii nehnuteľnosti jej návrhom v súčinnosti s architektom, výbere materiálu, zariadenia a pod., podrobne opísala ktoré materiály vyberala, určovala ich použitie, teda súd prvej inštancie neuveril tvrdeniam žalobcu, že nemala o stavbu chaty záujem. Dokonca na takúto skutočnosť žalobca neuviedol žiaden dôkaz, pričom jeho výpoveď vyhodnotil ako účelovú a nedôveryhodnú. Ďalej hodnotil prejav vôle oboch manželov nadobudnúť do vlastníctva nehnuteľnosť aj z hľadiska návrhu na vydanie kolaudačného rozhodnutia, návrhu

na pridelenie súpisného čísla a návrhu na zápis stavby do evidencie nehnuteľností.

Vo všetkých prípadoch vystupovali žalobca a žalovaná spoločne. Preto opätovne posúdil vôľu oboch strán ako smerujúcu k zápisu stavby do ich spoločného vlastníctva bez vymedzenia spoluvlastníckeho podielu. Súd prvej inštancie si nevedel predstaviť racionálne konanie žalobcu, ktorý by mal zhotoviť stavbu sám do svojho výlučného vlastníctva, aby uvádzal manželku aj v návrhu na zápis nehnuteľnosti do katastra nehnuteľností a takýto návrh jej dal podpísať, a to aj vtedy, keď by len absolútnym nedopatrením a ignoranciou skutočnosti bola uvedená ako stavebníčka v stavebnom povolení, následnom kolaudačnom rozhodnutí a rozhodnutí o pridelení súpisného čísla.

6. Na podklade uvedeného dospel súd prvej inštancie k jednoznačnému záveru, že strany sporu ako manželia začali stavať nehnuteľnosť - chatu na pozemku, ktorý ako manželia nadobudli na tento účel kúpnu zmluvou č. V 951/2011 z 21.06.2011, vystupovali spoločne ako stavebníci, následne ako užívatelia nehnuteľnosti a spoločne požiadali o zápis stavby

do katastra nehnuteľností. Nezistil žiaden prejav vôle žalobcu pred podaním žaloby, ktorý by nasvedčoval tomu, že nehnuteľnosť chce nadobudnúť do jeho výlučného vlastníctva, naopak takéto tvrdenie popierali všetky jeho úkony, ktoré zachytávali ním prejavenu vôľu. Preto dospel k jednoznačnému záveru, že

žalobca zo žalovanou zhotovovali nehnuteľnosť spoločne vedení vôľou mať nehnuteľnosť v spoločnom vlastníctve, ktorým môže byť len podielové spoluvlastníctvo v neurčenom, nedohodnutom podiele. Ak teda nebol medzi nimi podiel dohodnutý, platí zákonná domnienka, že podiel každého z nich je rovnaký, čo zodpovedá zápisu vlastníckeho práva na príslušnom liste vlastníctva. Preto žalobu žalobcu zamietol ako nedôvodnú.

7. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd prvej inštancie citujúc ust. § 255 CSP a plný úspech žalovanej v spore tak, že jej priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

8. Proti rozsudku súdu prvej inštancie v celom rozsahu podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, ktorý navrhol, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie zmenil tak, že by žalobe vyhovel a zároveň mu priznal náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania, prípadne aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konania a nové rozhodnutie.

9. Žalobca v odvolaní namietal, že postupom súdu prvej inštancie došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces, nesprávnemu zisteniu skutkového stavu veci a jeho nesprávnemu právnomu posúdeniu. Súd prvej inštancie mal porušiť základné princípy civilného sporového konania, a to základný princíp právnej istoty a základný princíp o rovnakej zákonnej sile dôkazov. V tomto kontexte uviedol, že vybavovanie rozhodnutí v predmetných konaniach, projektovej prípravy stavby, kontaktu s orgánmi štátnej správy, či stavebného dozoru mal zabezpečený inžiniering prostredníctvom odborne spôsobilých osôb. Skutočnosť, kto bol uvedený ako stavebník, je vo vzťahu k posúdeniu vzniku podielového spoluvlastníctva irelevantná. Závery súdu prvej inštancie boli v zásadnom rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou Najvyššieho súdu SR, ktorú sám súd prvej inštancie v rozsudku citoval. Za zásadné považoval to, že žalovaná v žiadnom zo svojich vyjadrení ani vo výpovedi netvrdila uzavretie akejkoľvek dohody o založení podielového spoluvlastníctva. Vôľu strán sporu podľa neho nebolo možné odvodzovať z tvrdení žalovanej o tom, ako sa zabezpečoval materiál na stavbu, či jej dispozičné usporiadanie a zariadenie, ktoré malo byť podľa výpovede žalovanej v jej réžii. Súd prvej inštancie sa bez relevantného právneho dôvodu opierať o informáciu o stavebníkoch, z ktorej v intenciách ustálenej judikatúry nemohol odvodzovať akúkoľvek vôľu strán sporu pre vznik spoločného vlastníctva k stavbe. Ďalej namietal, že súd prvej inštancie skutkový stav veci založil na výpovedi žalovanej, respektíve jej tvrdeniach, a to napriek tomu, že deklarovala predloženie potvrdení o nákupe tovarov na realizáciu stavby, ktoré však nepredložila. Uvedené považoval žalobca za porušenie zásady formálnej pravdy pri hodnotení dôkazov. Za prekvapivé považoval jednoznačné vyhodnotenie vôle strán sporu nadobudnúť stavbu do spoločného vlastníctva, keď z výpovedí strán vyplynulo, že spoločne nehospodárili s finančnými prostriedkami, čo malo súd prvej inštancie viesť k záveru o vôli strán nadobúdať majetok do výlučného vlastníctva. Skutočnosť, že nedošlo k vyporiadaniu BSM dohodu, nesvedčila o tom že vôľou strán sporu aj po zániku BSM bolo nadobúdať veci spoločne do podielového spoluvlastníctva. Za nesprávne považoval aj prirovnanie nadobúdania majetku po zániku BSM počas trvania manželstva k združeniu podľa ust. § 829 OZ, kde nie je vyžadovaná predchádzajúca dohoda o tom, že vec bude nadobudnutá

do podielového spoluvlastníctva. Za preukázané považoval naopak to, že na vzniku stavby sa vlastnou prácou i dodaním materiálu podieľal sám, resp. prostredníctvom svojej spoločnosti QPI TRADE, s.r.o. Súd prvej inštancie nesprávne neprihliadal na dôkazy ním predložené v podobe čestných vyhlásení osôb, ktoré na zhotovenie stavby zabezpečil a financoval. Žalobca sa nestotožnil s vyhodnotením ním predložených dôkazov súdom prvej inštancie ako nevierohodných a považoval to za porušenie základného princípu podľa ust. čl. 15 ods. 2 CSP. Pravdivosť čestných vyhlásení zo strany žalovanej nebola nijako spochybnená a neboli z jej strany predložené žiadne dôkazy, ktoré by vyvracali skutočnosti z nich vyplývajúce. Záver súdu o správnosti zápisu podielového spoluvlastníctva považoval žalobca za chybný, odporujúci ustálenej judikatúre a založený na nesprávnych skutkových zisteniach a právnom posúdení. Súd prvej inštancie k nemu dospel na základe konštatovania existencie vôle strán založiť predmetný spoločný vlastnícky vzťah k stavbe, keď tento odvodzoval z informácie o stavebníkoch a z nepreukázaných skutkových tvrdení žalovanej, ktoré čo do tvrdení o výbere materiálov, či zariadenia do už zhotovenej stavby, nemali pre posúdenie vzniku spoluvlastníctva žiaden význam. Namietal, že všetky okolnosti veci, i dôkazy, na ktoré súd prvej inštancie v podstate neprihliadal pre nesprávne úvahy o ich nedostatočnej dôkaznej sile, vylučovali uzavretie dohody o vzniku podielového spoluvlastníctva. Tiež namietal, že v konaní neboli vykonané žiadne dôkazy preukazujúce tvrdenia žalovanej o jej podieľaní sa na zhotovovaní stavby a z vykonaného dokazovania vyplynul práve opak. V tvrdeniach žalovanej absentovalo tvrdenie o uzavretí dohody o založení podielového spoluvlastníctva a nemožno z nich usudzovať ani na jej účasť na zhotovovaní stavby do kolaudácie. Za sporné považoval akékoľvek spoločné užívanie stavby, pretože žalovaná nikdy nemala ani kľúče.

10. Vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu sa žalovaná stotožnila so závermi súdu prvej inštancie a navrhla, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie ako vecne správne potvrdil. Žalovaná uviedla, že sa s namietanými skutočnosťami súd prvej inštancie dôkladne vyporiadal a vyjadrila presvedčenie, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie navrhované žalobcom aj žalovanou stranou tak, aby bol riadne zistený skutkový stav vecí. K tvrdeniu, že súd prvej inštancie nerešpektoval rozhodnutie Najvyššieho súdu SR spis. zn. 4Cdo/89/2021 uviedla,

že postavenie strán v uvedenom konaní nebolo obdobné a citácia z rozhodnutia, ktorú žalobca použil, bola vytrhnutá z kontextu, a nebolo ju možné aplikovať na posudzovaný prípad. Ďalej žalovaná uviedla, že si žalobca protirečil, keď tvrdil, že pred zhotovením stavby nedošlo k dohode o vytvorení spoluvlastníckeho vzťahu, na druhej strane požadoval od súdu prvej inštancie rešpektovanie opísaného rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, v ktorom takáto povinnosť uzatvorenia dohody o podieloch v písomnej forme pred začatím stavby nie je potrebná, ak sa dohodli účastníci na založení podielového spoluvlastníctva konkludentným spôsobom. Žalobca sám svojim konaním, podpísaním dôležitých listín, preukázal a potvrdil, že došlo k dohode medzi stranami. Ak nebolo BSM po jeho zrušení stranami sporu písomne obnovené, ale manželia aj tak vedome konali tak, že nadobúdali spoločnou činnosťou aj financie a ďalší majetok, prichádzalo do úvahy len nadobudnutie vecí do podielového spoluvlastníctva. Bolo potrebné použiť zákonný predpoklad, na základe ktorého, ak neboli medzi stranami dohodnuté podiely, nadobúdajú veci do podielového spoluvlastníctva

pre každého v jednej polovici. Žalovaná mala za to, že aktuálne zápisy v katastri nehnuteľností zodpovedajú právne relevantnej skutočnosti a považovala ich za spravodlivé pre obe strany. Ďalej uviedla, že zrušenie BSM bolo vykonané na základe návrhu žalobcu len z dôvodu, že žalobkyňa začala podnikáť ako fyzická osoba, ako účtovníčka, čo je formálnym dôvodom pre zrušenie BSM. Z výpovedí strán sporu nebolo preukázané, že sa manželia dohodli na spôsobe nadobúdania vecí do výlučného vlastníctva každého z nich, individuálnom hospodárení s povinnosťou vyúčtovania a podobne. Poukázala na OZ s tým,

že prejav vôle by mal byť jasný a zrozumiteľný. Za jasný prejav vôle považovala to, že došlo k podpisu listiny, teda písomným prejavom vôle. V tomto kontexte žalovaná poukázala

na právne úkony, svedčiace o tom, že má ísť o spoločnú stavbu, a to (i) spoločné poverenie na zastupovanie pri vyhotovení projektovej dokumentácie, spoločné zastupovanie firmou pri vybavovaní vecí na orgánoch štátnej správy a samosprávy, (ii) spoločnú žiadosť o stavebné povolenie, (iii) spoločnú žiadosť o stavebné povolenie, (iv) spoločnú žiadosť o vydanie súpisného čísla a pridelení súpisného čísla. Z úkonov, najmä návrhu na zápis

do katastra nehnuteľností tak bolo nepochybné, že skutočnou vôľou strán bolo postaviť aj užívať predmetnú nehnuteľnosť spoločne. K námietke porušenia princípu právnej istoty žalovaná uviedla, že skutkový stav v rozhodnutí Najvyššieho súdu SR 4Cdo/58/2021 nemožno stotožňovať so skutkovým stavom v napadnutej veci. Súd prvej inštancie, tak ako mu to ukladá CSP, nevychádzal pri svojom záverečnom hodnotení len z právneho vyhodnotenia jedného dôkazu, akým malo byť stavebné povolenie, na čo poukazoval žalobca, ale hodnotil všetky predložené dôkazy jednak individuálne, ale aj vo vzájomných súvislostiach. Tento právny názor týkajúci sa písomných listinných dôkazov spolu s ostatnými dôkazmi, akými sú bezpochyby osobné vyjadrenia strán sporu, viedli súd prvej inštancie k právnym záverom, ktoré však nie sú totožné s právnymi názormi žalobcu, ktorý v odvolaní vytýkal súdu prvej inštancie nesprávne zistenie skutkového stavu. K argumentácií ohľadne záujmu žalovanej o predmetnú stavbu v priebehu výstavby uviedla, že podrobným opisom situácií, vecí patriacich do zariadenia a podobne, presvedčila súd prvej inštancie o tom,

že od začiatku výstavby sa so súhlasom žalobcu podieľala sčasti na výstavbe a pomerne rozsiahlou mierou na zariaďovaní spoločnej nehnuteľnosti. Žalobca opomenul skutočnosť,

že namietala a neakceptovala čestne prehlásenia predložené v konaní za účelom preukázania vynaložených nákladov na vyhotovenie stavby, pretože tieto nedeklarovali žiadne takéto skutočnosti a podľa formy a obsahu boli vytvorené jednou osobou. Žalobca nenavrhol vypočutie týchto osôb, aby súd prvej inštancie alebo protistrana týmto mohli klásť otázky a dospieť k pravdivým a relevantným záverom. K jej námietkami sa priklonil aj súd prvej inštancie, ktorý tieto nevzal do úvahy a svoj právny názor riadne zdôvodnil. K tvrdeniu,

že neprejavovala o nehnuteľnosť záujem a nijakým spôsobom sa nepričinila o jej nadobudnutie, dostatočne vyvrátila podrobným popisom jej konania a opisom vecí, o ktorých nezúčastnená osoba nemôže mať vedomosti. Poukázala na splnomocnenie podpísané obidvoma stranami sporu. Ak žalobca tvrdil, že práve on sa výlučne podieľal na nákladoch na výstavbu chaty, toto tvrdenie nebolo nijako preukázané.

11. V replike zo dňa 25.03.2024 žalobca zopakoval svoju odvolaciu argumentáciu. V ďalšom uviedol, že okolnosti nadobudnutia pozemku, na ktorom stavba stojí, boli irelevantné, pretože samotná stavba bola realizovaná až tri roky po jeho nadobudnutí.

12. Žalovaná v duplike zopakovala svoje predošlú argumentáciu. Doplnila, že žalobca nijako nepreukázal, že sa len on výlučne podieľal osobnou prácou aj finančnými prostriedkami na nákladoch na výstavbu chaty. Súd prvej inštancie skonštatoval, že ani jedna zo strán nepreukázala právne relevantným spôsobom rozsah osobných nákladov na výstavbu chaty. Mala za to, že opodstatnene namietala pravdivosť aj právnu silu čestných vyhlásení údajných dodávateľov prác. Je presvedčená, že nie snaha o spravodlivé rozdelenie spoločne nadobudnutého majetku doviedlo žalobcu k podaniu tohto žalobného návrhu proti nej,

ale jeho osobná snaha získať ničím nepreukázaný majetkový prospech a spôsobiť jej problémy ako odplatu za podaný návrh na rozvod ich manželstva. O takejto pohnútke žalobcu svedčí aj skutočnosť, že neprijal ponuku uzatvorenia mimosúdnej dohody, hoci mu neboli v tom čase ešte známe žiadne navrhované podmienky, za ktorých mohlo dôjsť k jej uzavretiu.

13. Ďalšie podania strán sporu neboli v štádiu odvolacieho konania produkované.

14. Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie žalobcu proti rozsudku súdu prvej inštancie bolo podané oprávneným subjektom (§ 359 CSP), včas (§ 362 ods. 1 CSP) a proti rozhodnutiu, ktoré je možné napadnúť takýmto opravným prostriedkom

[§ 355 ods. 1 a 2 v spojení s § 357 písm. m) CSP], preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 CSP, viazaný odvolacími dôvodmi podľa ust. § 380 CSP a bez nariadenia pojednávania postupom podľa ust. § 385 ods. 1 CSP a contrario v spojení s ust. § 219 ods. 3 CSP rozsudok súdu prvej inštancie v zmysle ust. § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny v celom rozsahu potvrdil.

15. Odvolací súd podrobne preskúmal všetky rozhodujúce otázky, ktoré boli vo veci vznesené, pričom sa stotožnil so zásadnými skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie. Súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie danej veci, vecne správne rozhodol a svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s ust. § 220 ods. 2 CSP. Odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie je vecne správne, pričom v jednotlivostiach naň poukazuje aj odvolací súd. Z uvedených dôvodov sa odvolací súd v odvolacom konaní primárne obmedzil na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia (§ 387 ods. 2 CSP).

16. Je potrebné zdôrazniť, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemá odpovedať na každú námietku alebo argument vznesený v opravnom prostriedku, ale iba

na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné, alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní. V dvojinstančnom súdnom konaní rozhodnutia súdov prvej a druhej inštancie tvoria jednotu, a preto je nadbytočné, aby odvolací súd opakoval vo svojom rozhodnutí správne skutkové a právne závery súdu prvej inštancie.

17. Vo všeobecnosti odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že je v zmysle ust. § 380 CSP viazaný odvolacími dôvodmi (ods. 1), s výnimkou väd týkajúcich sa procesných podmienok, na ktoré je povinný prihliadať, aj keď neboli v odvolacích dôvodoch uplatnené (ods. 2). Z tohto vyplýva, že na iné pochybenia súdu prvej inštancie, mimo tých, ktoré namietol odvolateľ v odvolacej lehote, ktoré by inak mohli byť v zmysle ust. § 365 CSP dôvodom

na podanie odvolania, prihliadať nemôže, aj keď by takéto pochybenia zistil. Vady týkajúce sa procesných podmienok odvolací súd nezistil.

18. Na doplnenie považoval odvolací súd za nevyhnutné reagovať na odvolacie námietky žalobcu formulované v jeho opravnom prostriedku, pričom sa tak v zmysle princípu neúplnej apelácie nezaoberal inými prípadnými pochybeniami súdu prvej inštancie.

19. Žalobca v odvolaní namietal, že súd prvej inštancie rozhodol v spore porušujúc základné princípy civilného sporového konania, a to základný princíp právnej istoty, resp. legitímneho očakávania strany sporu, že jej spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít podľa ust. čl. 2 ods. 2 CSP a základným princípom o rovnakej zákonnej sile dôkazov podľa ust. čl. 15 ods. 2 CSP. Súd prvej inštancie pritom skutkový stav veci ustálil nesprávne na základe ničím nepreukázaných tvrdení žalovanej. Postupom súdu prvej inštancie tak došlo k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý proces, nesprávnemu zisteniu skutkového stavu veci a jeho nesprávnemu právnemu posúdeniu. Konkrétne žalobca namietal záver súdu prvej inštancie o vôli strán sporu nadobudnúť spornú stavbu do spoločného vlastníctva (spoluvlastníctva), pričom ich vôľu posudzoval na základe skutočnosti, že boli uvedení ako stavebníci v stavebnom a kolaudačnom konaní. Práve skutočnosť, kto bol uvedený ako stavebník, je vo vzťahu k posúdeniu vzniku podielového spoluvlastníctva k

stavbe absolútne irelevantná. Preto postup a závery súdu prvej inštancie považoval žalobca za v zásadnom rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou Najvyššieho súdu SR (rozsudok Najvyššieho súdu SR spis. zn. 4Cdo/58/2021 zo dňa 25.01.2023), ktorú sám súd prvej inštancie citoval v odôvodnení napadnutého rozsudku, čo vedie k vade jeho protirečivosti. V tomto kontexte žalobca poukazoval na to, že žalovaná v žiadnom zo svojich vyjadrení, ani vo výpovediach, netvrdila uzavretie akejkoľvek dohody o založení podielového spoluvlastníctva a jej uzavretie alebo vôľu strán sporu nemožno odvodzovať z tvrdení žalovanej o tom, ako sa zabezpečoval materiál na stavbu, či jej dispozičné usporiadanie a zariadenie, ktoré malo byť podľa výpovede žalovanej v jej „réžii“, ako to urobil súd prvej inštancie, ktorý na základe toho posudzoval výpoveď žalobcu za účelovú a nevierohodnú, pretože viac „veril“ žalovanej. Bez relevantného právneho dôvodu sa však opieral o informáciu o stavebníkoch, z ktorej v intenciiach ustálenej judikatúry nemohol súd prvej inštancie odvodzovať akúkoľvek vôľu strán sporu pre vznik spoločného vlastníctva k stavbe. Na túto skutočnosť súd prvej inštancie v podstate nemal vôbec prihliadať, keď skúmal, či bola medzi stranami sporu uzavretá dohoda o založení podielového spoluvlastníctva. Rovnako zarážajúce bolo podľa žalobcu to, že súd prvej inštancie skutkový stav veci založil

na výpovedi žalovanej, resp. len na jej tvrdeniach, a to napriek tomu, že vo svojich písomných vyjadreniach deklarovala predloženie potvrdení o nákupe tovarov na realizáciu stavby, avšak žiadne súdu prvej inštancie nepredložila. V uvedenom žalobca videl porušenie zásady formálnej pravdy pri hodnotení dôkazov, ktorá znamená, že súd v konaní vychádza iba z tých tvrdení, ktoré boli v konaní bezpečne preukázané. V tomto kontexte žalobca poukazoval

na to, že strany sporu spoločne nehospodárili s finančnými prostriedkami, čo malo viesť súd prvej inštancie k záveru o vôli strán nadobúdať po zrušení ich BSM vecí do ich výlučného vlastníctva. Za ťažiskovú naopak žalobca považoval ním tvrdenú skutočnosť, že na výstavbe spornej stavby sa vlastnou prácou i dodaným materiálom podieľal on sám, pričom súd prvej inštancie na túto skutočnosť nereflektoval a spochybnil ním produkované dôkazy, ktoré zo strany žalovanej spochybnené neboli.

20. V kontexte odvolacích námietok žalobcu vo všeobecnosti odvolací súd zdôrazňuje, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany sporu, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (uznesenie Ústavného súdu SR spis. zn. IV.ÚS 252/2004 zo dňa 31.08.2004), ani právo na to, aby bola strana pred všeobecným súdom úspešná, teda aby sa rozhodlo v súlade s jej požiadavkami (uznesenie Ústavného súdu SR spis. zn. I.ÚS 50/2004 zo dňa 03.03.2004). Do obsahu základného práva podľa ust. čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a práva na spravodlivý proces podľa ust. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd nepatrí ani právo strany sporu vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia dôkazov (uznesenia Ústavného súdu SR spis. zn. II. ÚS 3/1997 zo dňa 19.03.1997 a spis. zn. II. ÚS 251/2003 zo dňa 17.12.2003). Právo na súdnu ochranu teda nemožno zamieňať s „právom“ strany sporu byť pred súdom úspešnou; prípadne s „právom“ na vydanie rozhodnutia v súlade s jej požiadavkami a právnymi názormi. Preto nie je porušením daného základného práva, ak súd nerozhodne podľa predstáv strany sporu; vrátane predstáv o obsahu odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Pokiaľ ide o hodnotenie dôkazov, súd je povinný postupovať v zmysle zásad uvedených v ust. § 191 CSP, pričom toto hodnotenie musí byť tiež v súlade s princípmi formálnej logiky.

21. Súd prvej inštancie v rámci odôvodnenia napadnutého rozsudku citoval ust. § 70 ods. 1 zákona č. 162/1995 Z. z., pričom zároveň pri posudzovaní naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení [§ 137 písm. c) CSP] uviedol, že zvrátenie zápisu podielového spoluvlastníctva strán sporu k predmetu určenia, u každého v podiele o veľkosti 1/2, je možné len rozsudkom súdu, na základe ktorého by v prípade preukázania nároku mohol byť vykonaný zápis zmeny údajov na liste vlastníctva. V posudzovanej veci tak žalobcu zaťažovalo dôkazné bremeno preukázať nesprávnosť zápisu vlastníckeho práva k predmetu sporu v katastri nehnuteľností (odseky č. 24 až 27 odôvodnenia napadnutého rozsudku).

Po vykonanom dokazovaní súd prvej inštancie dospel k záveru, že na strane žalobcu nezistil žiaden prejav jeho vôle, ktorý by nasvedčoval tomu, že nehnuteľnosť chcel nadobudnúť do svojho výlučného vlastníctva, naopak, takéto tvrdenie žalobcu poprelí všetky jeho úkony, ktoré zachytávali ním prejavenu vôľu. Možno tak konštatovať, že súd prvej inštancie nedospel k záveru o vyvrátení správnosti údajov katastra, a preto žalobu zamietol.

22. Žalobca v odvolaní namietal, že súd prvej inštancie nerešpektoval ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít (poukazoval na rozsudok Najvyššieho súdu SR spis. zn. 4Cdo/58/2021 zo

dňa 25.01.2023), a tým postupoval v rozpore s čl. 2 ods. 2 CSP. V zmysle tejto rozhodovacej praxe, na ktorú poukázal aj súd prvej inštancie, nie je skutočne pre posúdenie vzniku podielového spoluvlastníctva k domu postavenému spoločnou činnosťou viacerých osôb rozhodné, kto je vlastníkom pozemku zastavaného domom, ako bola stavba domu realizovaná a financovaná a ani to, kto je v stavebnom (kolaudačnom) rozhodnutí uvedený ako stavebník, ale rozhodujúca ich dohoda uzavretá pred výstavbou (čo aj len konkludentne) o založení spoluvlastníckych vzťahov, ktorá vyjadruje úmysel mať dom pre seba. Najvyšší súd SR v odôvodnení označeného rozhodnutia tiež uviedol, že na uzavretie takejto dohody (o vzniku podielového spoluvlastníctva k stavbe) sa vzťahujú všeobecné ustanovenia o právnych úkonoch. Zákon na jej uzavretie nepredpisuje žiadnu konkrétnu formu, preto dohoda môže byť urobená buď výslovne (za použitia slov) tak, že sa slová prednesú ústne (ústna forma), alebo zaznamenajú písomne (písomná forma), ale tiež iným než výslovným spôsobom (konkludentne) nevzbudzujúcim pochybnosti o tom, čo chceli účastníci prejavíť. Konkludentný prejav vôle (tiež prejav vôle realizovaný mlčky) je akýkoľvek nevýslovný prejav, ktorý s prihliadnutím ku všetkým okolnostiam prípadu vylučuje pochybnosti o tom, že tu vôľa je, ako aj to, aká je prejavovaná vôľa. Takýto prejav vôle možno v spoločenskom a právnom styku realizovať všetkými vyjadrovacími prostriedkami, ktoré obvykle slúžia k vyjadreniu určitej vôle. Nečinnosť alebo mlčanie samé o sebe nie je možné považovať za prejav vôle; neplatí teda zásada, že kto mlčí, ten prisvedčuje (súhlasí). Nečinnosť alebo mlčanie je prejavom vôle iba vtedy, ak dochádza k vedomému opomenutiu aktívneho chovania, ku ktorému je príslušný subjekt povinný na základe právnej normy. V takom prípade možno opomenutiu aktívneho chovania pripisovať opačný obsah, než je vôľa, ktorá by sa vyjadrila činnosťou.

23. Odvolací súd v preskúmvanej veci, vychádzajúc zo zisteného skutkového stavu súdom prvej inštancie, dospel k záveru, že súd prvej inštancie nevybočil z premís stanovených ustálenou rozhodovacou praxou pre posudzovanie konkludentného uzavretia dohody o vzniku podielového spoluvlastníctva k stavbe, jeho skutkové zistenia podstatné pre rozhodnutie v posudzovanej veci boli správne a na podklade týchto súd prvej inštancie vec správne právne posúdil. Z označenej judikatúry nemožno vyvodíť, že pri posudzovaní vôle dotknutých subjektov nemožno vziať do úvahy aj skutočnosti týkajúce sa účasti v stavebnom či kolaudačnom konaní, samozrejme nie výlučne, ale v spojení s ďalšími skutočnosťami posudzovanej veci. Súd prvej inštancie nezaložil svoje rozhodnutie výlučne na tom, ako sa to v odvolaní snažil prezentovať žalobca, že obidve strany sporu vystupovali v stavebnom či kolaudačnom konaní ako stavebníci. Ako vyplýva z odôvodnenia napadnutého rozsudku, súd prvej inštancie pri svojom právnom závere vychádzal zo všetkých okolností posudzovanej veci v ich vzájomnej súvislosti hodnotiac tieto v súlade s princípmi formálnej logiky. Ako uviedol v odsekoch č. 44 a 45 odôvodnenia napadnutého rozsudku, vychádzal tiež z toho,

že pred začatím realizácie stavby bolo nesporne rozhodnutím súdu podľa ust. § 148a ods. 2 OZ zrušené za trvania manželstva BSM strán sporu, avšak medzi stranami ako manželmi akýmkoľvek spôsobom nedošlo k vyporiadaniu BSM, naďalej žili v spoločnej domácnosti a starali sa zhodne o jej potreby. Súd prvej inštancie nezistil, že by sa strany ako manželia dohodli, ako budú rozdelené ich vzájomné kompetencie, kto, čo a v akom rozsahu zabezpečí, o vzájomnom vyúčtovaní plnení a pod., teda ich faktický postoj k nadobúdaniu vecí

po zrušení BSM bol obdobný, ako pred jeho zrušením. Z uvedeného súd prvej inštancie vyvodzoval, že vôľu manželov po zrušení ich BSM za stavu, že konajú spoločne a nedošlo k žiadnej zmene oproti správaniu, keď nadobúdali veci do BSM, nemožno vykladať inak ako vôľu nadobudnúť vec spoločne. Žalobca v odvolaní poukazoval na to, že z výpovedí strán sporu malo vyplynúť, že spoločne nehospodárili s finančnými prostriedkami, čo malo súd prvej inštancie viesť práve naopak k záveru o vôli strán sporu nadobúdať majetok do svojho výlučného vlastníctva. Vo vzťahu k tomuto tvrdeniu žalobcu odvolací súd poukazuje na to, že takýto skutkový záver nemožno na podklade vykonaného dokazovania vyvodíť. Žalobca takéto skutkové tvrdenia v podanej žalobe neuviedol, uviedol len toľko, že sporná stavba bola realizovaná ním svojpomocne, ako aj z finančných prostriedkov v jeho výlučnom vlastníctve. Žalovaná už vo vyjadrení k žalobe uviedla tvrdenia, že strany žili spolu až do odchodu žalobcu zo spoločnej domácnosti, spoločne hospodárili a spoločne vychovávali ich maloletú dcéru. V písomnom vyjadrení žalobcu k uvedenému vyjadreniu žalovanej (§ 167 ods. 3 CSP) žalobca žalovanou uvedené skutkové tvrdenia nenamietal, uviedol k nim len toľko, že sú

bez právneho významu k predmetu sporu. Až na pojednávaní pri jeho výsluchu ako strany sporu uviedol, že už pred zrušením BSM mali každý svoj vlastný účet a disponovali vlastnými peniazmi, pričom nikdy spoločné peniaze nemali. Väčšie nákupy zabezpečoval výlučne on zo svojich peňažných prostriedkov, nákupy dennej spotreby zabezpečovala žalovaná z vlastných finančných prostriedkov. Pokiaľ ide o platenie účtov (inkaso, elektrina), tieto platil on. Finančné vyrovnanie od žalovanej nikdy

nepožadoval (viď odsek č. 20 odôvodnenia napadnutého rozsudku). Potom vyššie uvedený skutkový záver súdu prvej inštancie o reálne nezmenenom hospodárení strán sporu ako manželov aj po zániku ich BSM má svoj základ tak vo vyjadreniach žalovanej, ako aj vo výsluchu samotného žalobcu. Je zrejmé, že po zrušení BSM za trvania manželstva príjmy každej sporovej strany z jej zárobkovej činnosti už tvorili výlučný majetok tej-ktorej strany, avšak obe strany používali svoje vlastné príjmy na zabezpečovanie spoločných potrieb rodiny bez toho, aby medzi nimi dochádzalo k vzájomnému vyúčtovávaniu výdavkov, čo viedlo súd prvej inštancie k záveru o spoločnom uspokojovaní potrieb ich rodiny, a naopak nie o oddelenom hospodárení každého z nich, kedy by si vzájomne vyrovnávali výdavky súvisiace so zabezpečením potrieb rodiny. Za tohto stavu spolužitia strán sporu, kedy predtým strany spoločne zakúpili pozemok, na ktorom je sporná stavba postavená, práve za týmto účelom, v kontexte preukázaného spoločného postupu strán nielen ako stavebníkov v stavebnom či kolaudačnom konaní, ale aj pri podaní žiadosti o pridelenie súpisného čísla spornej stavbe a napokon aj pri podaní žiadosti o zápis spornej stavby do katastra nehnuteľností, odvolací súd považoval za správny záver súdu prvej inštancie, že žalobca nepreukázal nadobudnutie spornej stavby do jeho výlučného vlastníctva. Tým tak v spore nedošlo k vyvráteniu hodnovernosti údajov katastra, čo bolo elementárnou podmienkou pre vyhovie žalobe. Uvedený záver nebola podľa názoru odvolacieho súdu spôsobilá zmeniť ani skutočnosť, ktorá zo strán sa rozhodnou mierou (prípadne výlučne) podieľala na samotnej realizácii výstavby spornej stavby a jej financovaní (k tomu viď tiež vyššie citovaný rozsudok Najvyššieho súdu SR spis. zn. 4Cdo/58/2021 zo dňa 25.01.2023). Skutočnosť, že by tak tomu bolo výlučne na strane žalobcu, čo preukázané žalobcom nepochybne ani nebolo, totiž nie je titulom pre nadobudnutie výlučného vlastníctva žalobcu, môže byť len (ako iné skutočnosti) určitým podkladom pre posúdenie otázky, aká bola vôľa strán pred začatím výstavby spornej stavby. Sama o sebe však rozhodujúci význam pre posúdenie spornej otázky nemá. Vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie umocňuje podľa odvolacieho súdu aj argumentácia súdu prvej inštancie, že nebolo možné identifikovať žiaden prejav vôle žalobcu pred podaním žaloby, ktorý by nasvedčoval tomu, že spornú stavbu pred začatím jej výstavby mienil nadobudnúť do svojho výlučného vlastníctva, naopak to popierali všetky jeho úkony, ktoré zachytávali ním prejavenu vôľu pred podaním žaloby. V opačnom prípade absentuje akákoľvek logika v správaní žalobcu, ktorý by, vedomý si zrušenia BSM strán za trvania ich manželstva súdom na jeho návrh, mieniac nadobudnúť spornú stavbu do svojho výlučného vlastníctva podal spoločne so žalovanou žiadosť o zápis spornej stavby a spoločného vlastníctva strán k tejto stavbe do katastra nehnuteľností. Týmto naopak jednoznačne deklaroval spolu so žalovanou ich vôľu mať spornú stavbu v ich spoluvlastníctve. Je potom nepravdepodobné, že by pred začatím výstavby bola vôľa strán iná, resp. ako tvrdil žalobca, že jeho vôľou bolo nadobudnúť budúcu stavbu do jeho výlučného vlastníctva.

24. V kontexte doposiaľ uvedeného potom ani neobstojí odvolacia námietka žalobcu, že súd prvej inštancie porušil zásadu rovnosti strán sporu, ak ním produkované dôkazy považoval za nevierohodné, naopak, na druhej strane vychádzal len z výpovede žalovanej. Odvolací súd poukazuje na záver súdu prvej inštancie (odsek č. 47 odôvodnenia napadnutého rozsudku), že ani žalobcom predložené čestné vyhlásenia priamo nepreukazovali jeho tvrdenia o záujme nadobudnúť chatu výstavbou do výlučného vlastníctva, pretože preukazovali len to, že dané subjekty poskytli plnenie na základe jeho žiadosti a pre jeho osobu, pričom im bolo zaplatené žalobcom. Súd prvej inštancie tak len vyhodnotil skutočnosti vyplývajúce z dôkazov produkovaných žalobcom inak, ako boli jeho predstavy. Na tomto mieste odvolací súd opätovne poukazuje na to, že do obsahu základného práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany sporu vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia dôkazov. Právo na súdnu ochranu nemožno zamieňať s „právom“ strany sporu byť pred súdom úspešnou; prípadne s „právom“ na vydanie rozhodnutia v súlade s jej požiadavkami a právnymi názormi.

25. V nadväznosti na uvedené odvolací súd, konštatujúc neexistenciu namietaných odvolacích dôvodov, napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie tak vo výroku I., ako aj v závislom výroku II. o nároku na náhradu trov konania podľa ust. § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

26. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle ust. § 262 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP a § 396 ods. 1 CSP tak, že priznal žalovanej ako úspešnej procesnej strane nárok na ich náhradu v rozsahu 100 % proti žalobcovi, ktorý v odvolacom konaní úspech nemal. O výške náhrady trov tohto štádia konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

27. Toto rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) [§ 421 ods. 2 CSP].

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) [§ 422 ods. 1 CSP].

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) [§ 428 CSP].
Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

V prípade, že nebude dobrovoľne splnená povinnosť uložená týmto rozhodnutím, môže sa osoba oprávnená z rozhodnutia domáhať uspokojenia svojho nároku návrhom na vykonanie exekúcie podľa

osobitného zákona [zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov].